

tygodnik DEMOKRATYCZNY

Organ Stronnictwa Demokratycznego w Łodzi

Rok 1

Łódź, 4 listopada 1945 r.

Nr 21

Znicze uiedzy

Uniwersytet Łódzki rozwarł swe podwoje. Inauguracja roku akademickiego była doniosłą uroczystością, zapoczątkowaną nową erą w życiu umysłowym i kulturalnym Łodzi. Łódź nie będzie już tylko miastem kominów, ale staje się zarazem miastem wszechnic.

W całokształcie skomplikowanych zagadnień, jakie spiętrzyły się przed ludzkością, wśród niebezpieczeństw i palących bolączek politycznych, społecznych, gospodarczych, na tle fatalnej spuścizny przeszłości, muszą być znalezione nowe drogi przyszłości. Obok przebudowy warunków egzystencji, obok radykalnej poprawy bytu szerokiej rzeszy, winno nastąpić potężne podniesienie poziomu kulturalnego i duchowego człowieczeństwa. A tutaj jednym ze współczynników decydujących staje się wiedza. A drogą jedyną do niej jest nauka.

Niedoceniany jest, nierozumiany i zapoznawany ogrom dobrodziejstwa, jakimi człowiek obdarzyła i stale obdarza wiedza. To najpotężniejsza i zwycięska zawsze broń w walce człowieka z przyrodą. Od jaskiniowca poprzez niezliczony szereg odkryć i wynalazków, myśl twórcza i badawcza prowadziła ludzkość stale naprzód, dając coraz nowe możliwości w życiu duchowym i materialnym, ogarniając wszystkie dziedziny, zwalczając przesady, niósł dobrobyt, służąc prawdzie i szczęściu narodów. Obok geniuszów, niby wodzowie prowadzących te hufce nauki, podążały liczne szeregi cichych, skromnych, lecz niestrudzonych, męczących i ofiarnych bojowników prawdy. To armia dobroczynna, która walczyła z mrokami ignorancji, zdobywała coraz to nowe tajniki natury, nisła nie śmierć i nienawiść, lecz kulturę, postęp, poprawę bytu, rozszerzała horyzonty myśli i ducha. A jeśli wiele z jej odkryć i wynalazków obróconych zostało dla dzieła niszczenia oraz zabijania — to tylko z prostej przyczyny, że właśnie niezliczeni tylko oddawali się na służbę wiedzy. Jej hasła nie były rozumiane, jej pracownicy nie cieszyli się dostatecznymi wpływami i uznaniem — władzę dzierżyli nie oni. Gdy nauka w swych dociekaniach i odkryciach doszła do olśniewających zdobyczy, gdy technika mogłaby dać ludzkości pełny dobrobyt materialny a wiedza głęboką radość ducha — narody świata tonęły w ciemności, a człowiek w swej masie nie wiele oddalił się od barbarzyńskiej umysłowości, brutalnych instynktów i prymitywizmu troglodyty.

Ta niesłychana rozpiętość poziomu między ludźmi, ta przepaść, dzieląca możliwości i sposób ich wykorzystywania przez człowieka, jest jednym z najgroźniejszych problemów teraźniejszości. Świat stanął na rozstajach. Albo pójdzie ku nieznanemu jeszcze rozkwitowi — albo zniszczy sam siebie, igrając nieopatrznie niezmierzonymi siłami, którymi nie potrafi kierować.

Podniesienie kultury człowieka i jego wszechstronny rozwój duchowy w pierwszym rzędzie jest zadaniem oświaty i nauki. Ze wiedza uszlachetnia — to jest pewnik. Zbożenia różnych wykołajeniów nauki na usługach hitleryzmu dowodzą tylko potwornego zniekształcenia wszelkich wartości w tej zatrutej atmosferze nienawiści. Przecież nawet religię usiłowano tam wprząc w morderezy rydwan doktryny rasizmu.

Upóźnienie Polski pod względem poziomu cywilizacyjnego, niższość naszych urządzeń i produkcyjnych możliwości było prawdziwą klęską dla kraju. Niwola cofnęła nas o wiele dziesiątków lat — zaborcy świadomie dążyli do hamowania rozwoju narodu polskiego we wszystkich podstawowych dziedzinach. Bezprykladne spustoszenia ostatniej wojny sytuację

Pod znakiem jedności i solidarności

Walny Zjazd Wojewódzki Str. Demokr. w Łodzi Uchwalenie tez programowych Stronnictwa

Duża sala konferencyjna Urzędu Wojewódzkiego wypełniona. Zebrali się w niej 28-go bm. delegaci wszystkich kół Okręgu Łódzkiego Stronnictwa Demokratycznego oraz przedstawiciele Głównego Zarządu, aby omówić sytuację, w jakiej demokracja polska obecnie pracuje, a następnie opracować wytyczne dalszej działalności Stronnictwa na terenie Okręgu Łódzkiego. Na zjazd ten przybyli również przedstawiciele niektórych innych okręgów, nawet oddalonego Rzeszowa.

Większość zgromadzonych zetknęła się z sobą po raz pierwszy. Nastrój więc jak zwykle w takich razach, był do pewnego stopnia oficjalny. Ale już powitalne przemówienie prezesa okręgu, ob. Gallasa, przewodniczącego MRN ob. min. Hanemana, przedstawiciela wojewody i Str. Ludowego i przedstawiciela PPS ob. Karbowiaka nawiązały między zgromadzonymi łączność wspólnej myśli, w której skupiła się serdeczna troska o przyszłość i zdecydowanie pracy dla tej przyszłości. Resztę doznało przemówienie ministra Chajna, sekretarza generalnego Zarządu Głównego Stronnictwa Demokratycznego. Od tej chwili, a widać to było ze wszystkich następnych przemówień, zapanował na sali jeden tylko nastrój: rozumiemy się wszyscy i wiemy do czego dążymy.

Charakterystyczne dla przemówień i debat zjazdowych były dwa momenty:
Pierwszy — to konieczność mocnego i zdecydowanego przeciwdziałania się podnoszeniu głosu przez polskie i międzynarodowe elementy jaszystowsko - kapitalistyczne, które dążą do odegrania się, a w związku z tym wytwarzanie na arenie międzynarodowej zgubnych nastrojów tolerancyjnych wobec Niemiec.

Drugie to — konieczność nawiązania ściślejszej łączności pomiędzy kołami prowincjonalnymi i zarządem Okręgu w celu uintensywnienia pracy Stronnictwa w terenie.

Ta ostatnia sprawa była bardzo obszernie i wszechstronnie omawiana. Łącznie z nią podnoszono konieczność opracowania tez, które byłyby wytyczną dla działalności szczególnie kół prowincjonalnych, do czasu opracowania nowego programu Stronnictwa. W myśl tych dążeń, zgromadzenie uchwaliło tezy, które podajemy na innym miejscu, oraz dookoptowało do zarządu Okręgu po jednym delegacie z każdego koła.

Podkreślić należy również czynny udział w pracach zjazdu delegatów młodzieży, rzemieślników i kupiectwa.

ZAGAJENIE ZJAZDU PRZEZ PREZESA KAZIMIERZA GALLASA

„Zebraliśmy się tutaj, aby postanowić co mamy zrobić, żeby spełnić swoje zadanie

w stosunku do Ojczyzny — oto motto przemówienia powitalnego, jakie wobec zgromadzonych na Zjeździe Wojewódzkim Stronnictwa Demokratycznego w niedzielę, 28 października br. wygłosił prezes Stronnictwa, wiceprezydent miasta Kazimierz Gallas. Szczególnie serdecznie powitał prezes Gallas przybyłych na Zjazd przedstawicieli Zarządu Głównego w osobach wiceministra Dra Leona Chajna, sekretarza generalnego Stronnictwa, ob. ob. Marka Arczyńskiego, kpt. Andrzeja Klimowicza, por. Nagórskiego Wiktora, wiceprezydenta Bydgoszczy Romualda Rudnickiego, posła Guzikiego, przedstawicieli innych partii politycznych z min. Janem Stefanem Hanemanem na czele oraz przedstawicieli władz.

Po zagajeniu Zjazdu przez prezesa Kazimierza Gallasa, ukonstytuowało się Prezydium Zjazdu. Sekretarzem ob. Zenon Janiak.

POWITANIA

Szereg przemówień powitalnych rozpoczął minister Haneman, przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej w Łodzi. Min. Haneman, witając Zjazd mówił o współpracy Stronnictwa Bloku Rządowego, jak również o zbrodniach niemieckich, za które odpowiedzialność musi ponieść cały naród: „Mein Kampf” stał się biblią narodu niemieckiego, a zatem cały naród musi odpowiadać.

W imieniu Wojewody Łódzkiego przemawiał ob. Jałowicki, który witał Zjazd jednocześnie w imieniu Stronnictwa Ludowego.

Z ramienia P. P. S. witał Zjazd ob. Jan Karbowiak, w imieniu Związku Młodzieży Demokratycznej w Warszawie poseł Guzik. Następnie witali Zjazd ob. ob. Ślusarczyk — prezydent miasta Rzeszowa, inż. Beninger w imieniu organizacji warszawskiej Stronnictwa Demokratycznego, Romuald Rudnicki, wiceprezydent miasta Bydgoszczy.

REFERAT MIN. CHAJNA

Po powitaniach zabrał głos sekretarz generalny Stronnictwa dr Leon Chajn, Wiceminister Sprawiedliwości.

W programowym swym przemówieniu wiceminister Chajn podał do wiadomości zebranych, że wniosek Str. Demokratycznego o utworzeniu specjalnego ministerstwa dla ziem zachodnich, złożony na VII sesji KRN został zrealizowany.

Powstało Ministerstwo dla Ziem Odzyskanych, w którym zesrodkowana została cała władza na tych terenach, z wyjątkiem polityki zagranicznej i handlu zagranicznego. Wiceminister Chajn oświadczył, że

te pogorszyły jeszcze wielokrotnie. Czeka nas olbrzymi i odpowiedzialny wysiłek dźwignięcia się z tego upadku.

I tu oświata oraz nauka stanowią będą rozstrzygającą broń w walce o naszą przyszłość. Nauki humanistyczne pogłębią myśl, podniosą duchowe wartości, stworzą grunt ustabilizowanego i dojrzałego światopoglądu; nauki przyrodnicze dadzą pole dociekaniom badawczym i pracom poznawania prawdy; technika zwiększać będzie i polepszać warunki materialnego dobrobytu.

I w Łodzi, obok warsztatów produkcji fabrycznej powstają dziś warsztaty nauki, warsztaty produkcji myśli i ducha, Stworzą one podwaliny trwałe i rozległe szczęścia oraz rozkwitu Ojczyzny.

ziemie zachodnie muszą w jak najkrótszym czasie być zaludnione, a Niemcy również jak najrychlej winni opuścić ziemię.

Zarówno ta część przemówienia, jak i inne momenty, poświęcone omówieniu kapitalnych zagadnień, podanych już w naszym piśmie — Zjazd wysłuchał z najwyższym zainteresowaniem.

Wiceminister Chajn sprecyzował również stanowisko Stronnictwa Demokratycznego wobec wyborów.

Obóz demokracji polskiej jest za tym, aby wybory odbyły się jak najwcześniej w warunkach całkowitej swobody.

Termin ich jednakże zależy od ukończenia repatriacji Polaków, tułających się na obczyźnie.

Muszą również wrócić do kraju żołnierze polscy z Zachodu, Walczyli o Polskę — mają prawo głosować.

Przemówienie wiceministra Chajna, zwłaszcza części odnoszące się do stosunku względem Niemiec, wólbpracu partii, stanowiska Stronnictwa wobec inicjatyw orwwalnej w przemysle i handlu, były entuzjastycznie oklaskiwane.

PRZEMÓWIENIA I DYSKUSJA

Szereg przemówień Zjazdowych rozpoczęła ob. Prawdżicowa (Klub Demokratyczny — Łódź), która nakreśliła rolę i stanowisko nauczyciela w Polsce, oraz stosunek Stronnictwa Demokratycznego do nauczycielstwa.

Ob. Józef Rutkowski wygłosił rzeczowy i poważny referat o kupiectwie, handlu i rzemiośle i o stosunku Stronnictwa Demokratycznego do zagadnienia handlu, przemysłu i rzemiosła, podkreślając konieczność zorganizowania przedstawicieli tych grup społecznych pod sztandarami Stronnictwa Demokratycznego.

Ob. S. Pikielny poruszył szereg aktualnych zagadnień, nurtujących młodzież, a specjalnie aktualnych zagadnień, piętrzących się przed Związkiem Młodzieży Demokratycznej.

Ob. ławnik Edward Wróblewski w barwnym, jak zwykle przemówieniu, rzucił tło, na którym przedłożył Zjazdowi postulaty Zjazdu, jakie zebrani jednogłośnie uchwalili.

TEZY PROGRAMOWE — OBIAD

Po przyjęciu tez programowych zarządono przerwę obiadową, którą uczestnicy Zjazdu wraz z zaproszonymi gośćmi spędzili na wspólnym koleżeńskim posiłku w kasynie Urzędu Wojewódzkiego.

DALSZY CIĄG DYSKUSJI

Po przerwie obiadowej w dalszym ciągu dyskusji zabrał głos prof. dr. T. Hilaryrowicz, który poruszył szereg bolączek na tle konieczności demokracji naszego aparatu administracji publicznej: „Musimy wychować urzędnika obywatela, stojącego frontem do potrzeb interesanta, musi zniknąć typ urzędnika mandaryna, odnoszącego się niegrzecznie i burkliwie do petenta w Urzędzie”.

(Ciąg dalszy na str. 2-cj)

NA STR. 3-CIEJ ARTYKUŁ PREZESA KAZIMIERZA GALLASA, PT. „KATASTROFALNY STAN FINANSÓW MIEJSKICH”.

Dr. G.

PRZETARGI

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie budki telefonicznej i tambura u drzwi wejściowych w gmachu Rady Miejskiej Narodowej, ul. Pomorska Nr 16 w Łodzi.

Oferty pisemne odpowiadające treści kosztorysu ślepego należy składać w Wydziale Technicznym, ul. Piotrkowska Nr 61, I piętro, pokój Nr 5, do dnia 8 listopada 1945 r. do godz. 11-ej w kopercie należy zamknąć z napisem: „Oferta na wykonanie budki telefonicznej i tambura w gmachu R. M. N., ul. Pomorska 16”.

Szczegółowe informacje oraz ślepy kosztorys z warunkami przetargu otrzymać można w Wydziale Technicznym, Oddział Budowlany, ul. Piotrkowska 64, III p., pokój Nr 207.

Otwarcie ofert nastąpi w dniu oznaczonym na złożenie ofert o godz. 12-ej.

Wadium przetargowe, zgodnie z przepisami obowiązującymi, w wysokości zł 700, należy złożyć w Kasie Zarządu Miejskiego, ul. Piotrkowska 98, kwit dołączyć do oferty.

Łódź, dnia 29 października 1945 r.

Zarząd Miejski w Łodzi.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg nieograniczony na roboty remontowe na posesji przy ul. Piotrkowskiej Nr 17, celem zabezpieczenia budynków na zimę.

Oferty pisemne odpowiadające treści kosztorysu ślepego należy składać w Wydziale Technicznym, ul. Piotrkowska Nr 61, I piętro, pokój Nr 5, do dnia 10 listopada 1945 r. do godz. 11-ej, w kopercie należy zamknąć z napisem: „Oferta na roboty remontowe przy ul. Piotrkowskiej 17 w Łodzi”.

Szczegółowe informacje oraz ślepy kosztorys z warunkami przetargu otrzymać można w Wydziale Technicznym, Oddział Budowlany, ul. Piotrkowska 64, III piętro, pokój Nr 207.

Otwarcie ofert nastąpi w dniu oznaczonym na składanie ofert o godz. 12-ej.

Wadium przetargowe, zgodnie z przepisami obowiązującymi, w wysokości 6.000 zł, należy złożyć w Kasie Zarządu Miejskiego, ul. Piotrkowska 98, a kwit dołączyć do oferty.

Łódź, dnia 31 października 1945 r.

Zarząd Miejski w Łodzi.

MINISTERSTWO PRZEMYSŁU

Centrala Żelaza i Stali w Katowicach

podaje do wiadomości odbiorców wyrobów hutniczych: Przedsiębiorstw Państwowych, Zakładów Przetwórczych, Fabryk, Rzemiosła, Składow Uznanych Żelaza itd., **ZE ZAPOTRZEBOWANIEM NA I KWARTAŁ 1946 ROKU WINNO BYĆ ZŁOŻONE NAJPOZNIJ DO DNIA 10 LISTOPADA BR.** i winno zawierać dokładną specyfikację towarów.

Zapotrzebowanie należy przesać do naszego Oddziału Wojewódzkiego w Łodzi ul. Gdańska 66 (tel. 169-28) w 3-ech egzemplarzach.

Zwracamy uwagę, że spóźnione nadesłanie zapotrzebowań uniemożliwi umieszczenie ich w planie produkcji i przydział towarów w I kwartale 1946 r.

CENTRALA ŻELAZA I STALI

KATOWICE — ul. Kościuszki 30

Skrót teleg. „CENTROSTAL”, Tel. 329-61, zamiejscow. 329-41.

SPRZEDAJE następujące stale szlachetne: Stal szybkoładowa — Stal narzędziowa dla wszelkich celów — Stale konstrukcyjne stopowe i niestopowe — Bednarkę walcowaną na zimno dla wszelkich celów — Wiertła spiralne — Noże dla piernictwa, garbarni, fabryk tytoniu i t. p. — Odlewy ze stali wysoko-manga nowej — Odkówki według rysunków — Elektrody i druty do spawania acetylenowego. — Oferty i porady na życzenie P. T. Odbiorców udziela **CENTRALA ŻELAZA I STALI** — Katowice, ul. Kościuszki Nr 30 oraz własny

SKŁAD STALI SZLACHETNEJ, Łódź, Gdańska 66 — tel. 169-28.

Wytwórnia

Rymarsko - Skórzano - Galanteryjna

A. J. LUFNIAK

Łódź, Piotrkowska 69 — Telefon 129-34
Konto PKO nr 377, LSK konto nr 166

P o l e c a :

Torebki damskie, portfele, teki walizy, piłki nożne, siatkowe, koszykowe, worki, do boksu, materace, do atletyki i wszelkiego rodzaju wyroby skórzane.
Firma istnieje od 1933 roku

Wszedł pod redakcją Maksymiliana SERWIŃSKIEGO

PIERWSZY ROZKŁAD JAZDY

kolei, lotniczy, autobusowy, tramwai K. E. L. i Kolei Dojazdowych L. W. E. K. D.

Obowiązujący od 25 września 1945 roku.

Do nabycia w Polskim Biurze Podróży „Orbis”

Łódź, Piotrkowska 65 i 68

HURT!

DETAIL!

Polecamy P. T. Klijehteli
Bogaty wybór pierwszorzędných żelazek (domowe, podróżne), kuchenek, piekarników, chromonikielny, spiral grzejnych i t. p. Wszelki sprzęt elektro-techniczny. Stałe pogotowie napraw elektrotechnicznych

Warszawska Wytwórnia Grzejników Elektrycznych Instalacja Sily i Swiatla

„AERO”

sp. z ogr. odp.

Łódź Przejazd 36 tel. 153-79

CHRZEŚCIJAŃSKA WYTWÓRNIĄ CZAPEK

Spółdzielnia z ODP. UDZ.

(Absolwentek Państw. Szkoły Przemysłowo-Handlowej Żeńskiej w Łodzi)

SKLEP I PRACOWNIA MIEŚCI SIĘ:

ŁÓDŹ, UL. SIENKIEWICZA 22

(w prosi ul. Moniuszki) POLECA:

Czapki szkolne, wojsk., organiz. b. wojskow. mundurowe, sportowe i inne

Dla organizacji i instytucji ceny według specjalnych ofert.

Przeróbki i reperacje. — Wykonanie solidne — Ceny niskie.

Hurt — Detal.

OGŁOSZENIE

Zarząd Miejski w Łodzi, Wydział Apropowizacji i Handlu, ul. Kościuszki Nr 21 zawiadamia, że wszystkie remanenty ponemieckie z dniem 25 b. m. zostały przekazane Państwowej Centrali Handlowej, Oddział w Łodzi, ul. Piotrkowska Nr 82.

W ten sposób dysponowanie remanentami oraz załatwianie wszelkich spraw związanych z remanentami, należy od dnia 25 b. m. wyłącznie do Państwowej Centrali Handlowej.

Zlecenia wydane na towary ponemieckie przez Wydział Apropowizacji i Handlu, Oddział Handlowy, niepodjęte i podjęte, a niezrealizowane, z dniem ogłoszenia zostają unieważnione. Za wydany towar po dniu ogłoszenia niniejszego zarządzenia, odpowiada ośobiście tymczasowy Zarządca (dzierzawca-właściciel).

Łódź, dnia 29 października 1945 r.

Zarząd Miejski w Łodzi.

ADAMCZEWSKI ANTONI
Nawrot 49

Przyjmuje roboty z własnego i powierzzonego materiału, wykonuje szybko i tanio.

PIECZĄTKI GUMOWE

ABRAMOWSKI PIOTR

Łódź, Nawrot 38.

OGŁOSZENIE

Dyrekcja Miejskiego Ogrodu Zoologicznego podaje do wiadomości, że z dniem 1 listopada rb. wprowadzone zostaną sezonowe bilety wstępu do Ogrodu Zoologicznego, z terminem ważności od dnia 1 listopada 1945 r. do 31 marca 1946 roku.

Cena biletu wynosi zł 100.

Bilet ważny na dwie osoby.

Lamowania przyjmuje Dyrekcja Miejskiego Ogrodu Zoologicznego (telefon Nr 277-26).

Bilety wydaje Kasa Ogrodu przy ul. 11-go Listopada 172/174 oraz Biuro Podróży „Orbis” (ul. Piotrkowska 68).

Łódź, dnia 29 października 1945 r.

Dyrekcja

Miejskiego Ogrodu Zoologicznego

Zygmunt Izdebski

krawiec

poleca się szanownej klienteli
ŁÓDŹ, Targowa 32, m. 23 (oficyna)
(po rozwiązaniu spółki Z. Izdebski
i A. Tomaszewski, Piotrkowska 85).

Sprzęt Sportowy

Foto - aparaty i dodatki

Artykuły podróżnicze

Radio i maszyny biurowe

POLECA:

DH. ŚWITEZIAŃKA — Telefon 126-62

ŁÓDŹ — UL. PIOTRKOWSKA Nr 83

WYRABIANE

W ŁÓDZI

CENIONE

W CAŁEJ POLSCE!

PANTOFLE RANNE

DAMSKIE, MĘSKIE I DZIECIENNE

W. BUJAŁSKI

ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 169

Dyrekcja Teatru Wojska Polskiego zawiadamia, że wydane przed 20 października „passe-partouts” tracą ważność z dniem 1 listopada br.

Galanteria i Konfekcja

Henryk Spodenkiewicz

ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA Nr. 128

Telefon Nr 205-05

Repertuar kin łódzkich od dn. 3. XI-45r.

POLONIA ul. Piotrkowska 67 TĘCZA ul. Piotrkowska 105	„Iwan Groźny” „Polska Kronika Filmowa Nr 30”
WŁOKNIARZ ul. Zawadzka 16	„Osły Alpejskie” oraz Witebsk
HEL ul. Legionów 2-4	„Pawel i Gawel”
WISLA ul. Przejazd 1 STYLOWY ul. Killińskiego 123	„Weź serce me” „Polska Kronika Filmowa Nr 30”
BALTYK ul. Narutowicza 20 GDYNIA ul. Przejazd 2	„Studentka” „Polska Kronika Filmowa Nr 30”
ROBOTNIK ul. Killińskiego 178	„U kresu drogi” „Polska Kronika Filmowa Nr 27”
ZACHĘTA ul. Zgierska 26	„Sportowiec mimo woli” „Polska Kronika Film. Nr 26”
WOLNOŚĆ ul. Napiórkowskiego 16 ROMA ul. Rzgowska 34	„Syn Frankensteina”
PRZEDWIOSNIE ul. Zeromskiego 74-76 TATRY ul. Sienkiewicza 40	„Pieśniarz Warszawy” „Polska Kronika Filmowa Nr 30”

Początek seansów: W dni powszednie o godz. 16,18 i 20; w niedzielę i święta o godz. 14, 16, 18 i 20. Kina: „Polonia”, „Bałtyk”, „Wisła”, „Hel”, „Przedwiosnie” i „Roma” rozpoczynają seanse o pół godziny później.